ePublishing
ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ
NATIONAL DOCUMENTATION CENTRE

Ετήσιο Ελληνόφωνο Επιστημονικό Συνέδριο Εργαστηρίων Επικοινωνίας

Τόμ. 3, Αρ. 1 (2024)

3ο Ετήσιο Ελληνόφωνο Συνέδριο Εργαστηρίων Επικοινωνίας: Δημοσιογραφία, Μέσα και Επικοινωνία: Σύγχρονες προκλήσεις στην εποχή της Τεχνητής Νοημοσύνης

Ο Ρόλος της Τεχνητής Νοημοσύνης στις Σύγχρονες Αίθουσες Σύνταξης

Ευθύμιος Κοτενίδης, Ανδρέας Βέγλης

doi: 10.12681/cclabs.8036

Copyright © 2025, Ετήσιο Ελληνόφωνο Επιστημονικό Συνέδριο Εργαστηρίων Επικοινωνίας

Άδεια χρήσης Creative Commons Αναφορά 4.0.

Βιβλιογραφική αναφορά:

Κοτενίδης Ε., & Βέγλης Α. (2025). Ο Ρόλος της Τεχνητής Νοημοσύνης στις Σύγχρονες Αίθουσες Σύνταξης . *Ετήσιο Ελληνόφωνο Επιστημονικό Συνέδριο Εργαστηρίων Επικοινωνίας*, *3*(1), 38–46. https://doi.org/10.12681/cclabs.8036

Ο Ρόλος της Τεχνητής Νοημοσύνης στις Σύγχρονες Αίθουσες Σύνταξης

Κοτενίδης Ευθύμιος
Υποψ. Διδάκτορας, Τμήμα Δημοσιογραφίας & ΜΜΕ,
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
kotenides@jour.auth.gr

Βέγλης Ανδρέας
Καθηγητής, Τμήμα Δημοσιογραφίας & ΜΜΕ,
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
veglis@jour.auth.gr

Περίληψη

Η παρούσα θεωρητική εργασία επικεντρώνεται στην ανάλυση του ρόλου της τεχνητής νοημοσύνης στις αίθουσες σύνταξης μέσω μίας συστηματικής βιβλιογραφικής ανασκόπησης. Εξετάζεται ο ρόλος της αυτοματοποιημένης παραγωγής περιεχομένου και το πώς αυτή επηρεάζει τις υπάρχουσες δημοσιογραφικές πρακτικές. Αναλύονται επίσης οι πιθανές επιπτώσεις της εισχώρησης της παραγωγικής τεχνητής νοημοσύνης στο δημοσιογραφικό επάγγελμα, απαριθμώντας τα πλεονεκτήματα αλλά και τις σχετικές προκλήσεις που έχουν προκύψει τα τελευταία χρόνια σε αυτόν τον τομέα, τόσο σε πρακτικό όσο και σε ηθικό επίπεδο. Τέλος, εξετάζονται οι επιπτώσεις αυτών των αλλαγών στην επαγγελματική ταυτότητα και τον ρόλο του σύγχρονου δημοσιογράφου. Συζητείται η ανάγκη προσαρμογής των εργαζομένων στα νέα αυτά δεδομένα μέσω της ανάπτυξης νέων δεξιοτήτων, καθώς και η δημιουργία μιας συμβιωτικής σχέσης μεταξύ της τεχνητής νοημοσύνης και των δημοσιογράφων.
Λέξεις-κλειδιά: Τεχνητή Νοημοσύνη, Αλγοριθμική Δημοσιογραφία, Αυτοματοποίηση

1. Εισαγωγή

Η επιρροή των τεχνολογικών εξελίξεων στον τρόπο άσκησης του δημοσιογραφικού επαγγέλματος ήταν ένα φαινόμενο το οποίο ανέκαθεν παρατηρείτο σε μεγάλο βαθμό και αφορούσε πολλές και διαφορετικές πτυχές της δημοσιογραφικής εργασίας (Deuze & Witschge, 2018). Η τελευταία διετία ωστόσο έχει σημάνει την έναρξη μιας ιδιαίτερα σημαντικής περιόδου καθώς το δημοσιογραφικό επάγγελμα έχει έρθει αντιμέτωπο με μια σειρά από πρωτόγνωρες αλλαγές οι οποίες έχουν ως κοινό παρονομαστή την σταθερά αυξανόμενη παρουσία της τεχνητής νοημοσύνης στον χώρο των μέσων (Henestrosa et al., 2023). Η εκδημοκρατικοποίηση των μοντέλων γλωσσικής επεξεργασίας, με χαρακτηριστικότερα παραδείγματα αυτά των εφαρμογών της OpenAI και άλλων παρόμοιων μοντέλων, έχουν φέρει στο προσκήνιο νέες δυνατότητες όσον αφορά την δημιουργία περιεχομένου -και όχι μόνο- ενώ εισήγαγαν παράλληλα και το ιδιαίτερα σημαντικό

πλεονέκτημα της προσβασιμότητας. Πλέον οι τεχνολογίες αυτοματοποιημένης δημιουργίας κειμένου και εικόνας έχουν γίνει ιδιαίτερα προσιτές και δύναται να αξιοποιηθούν από τους επαγγελματίες του χώρου των μέσων χωρίς να είναι απαραίτητη κάποιου είδους εκπαίδευση ή ιδιαίτερη εξοικείωση πάνω στα συγκεκριμένα εργαλεία.

2. Δημοσιογραφία στην εποχή της τεχνητής νοημοσύνης

Η χρήση της τεχνητής νοημοσύνης στην σφαίρα των μέσων μαζικής επικοινωνίας αποτελεί πολύ πρόσφατο φαινόμενο και επομένως οι προεκτάσεις του είναι ακόμα υπό εξέταση, τόσο από την ερευνητική κοινότητα, όσο και από την ίδια την βιομηχανία των ειδήσεων. Αν και μια τέτοια εκτίμηση παραμένει ακόμα δύσκολη, σύμφωνα με ορισμένες πρώιμες υποθέσεις υπολογίζεται ότι η τεχνητή νοημοσύνη αναλαμβάνει σήμερα ποσοστό μεταξύ του 8-12% των καθημερινών αρμοδιοτήτων του σύγχρονου δημοσιογράφου (Seyfodin & Tabrizi, 2024). Η σταδιακή ενσωμάτωση εργαλείων τεχνητής νοημοσύνης σε πάγιες δημοσιογραφικές πρακτικές έχει επιφέρει ορισμένες σημαντικές αλλαγές στο επάγγελμα, επηρεάζοντας πολλές διαφορετικές πτυχές του. Ίσως η βασικότερη εξ αυτών σχετίζεται με την αυτοματοποιημένη παραγωγή περιεχομένου, η οποία έχει ήδη αρχίσει να αξιοποιείται για την συγγραφή κειμένων από δημοσιογραφικούς οργανισμούς. Μεγάλα γλωσσικά μοντέλα όπως το GPT -εάν αξιοποιηθούν σωστά- έχουν την δυνατότητα να βελτιώσουν τόσο την ποιότητα όσο και την αποτελεσματικότητα της δημοσιογραφικής εργασίας, με αποτέλεσμα να παρακάμπτεται εν μέρη η παράμετρος των χρονικών περιορισμών, με την οποία έρχονται αντιμέτωποι οι περισσότεροι επαγγελματίες δημοσιογράφοι σε κάποιο στάδιο της εργασίας τους (Pavlik, 2023).

Σαφέστατα, η παραγωγή αυτοματοποιημένου περιεχομένου δεν αποτελεί νέο φαινόμενο στην σφαίρα των μέσων, καθώς πρώιμες τεχνικές χρησιμοποιούνται από μεγάλους δημοσιογραφικούς οργανισμούς εδώ και πάνω από μια δεκαετία (Clerwall, 2014). Η διαφορά ωστόσο έγκειται στο γεγονός ότι πλέον οι υπάρχουσες λύσεις αυτόματης παραγωγής κειμένου στηρίζονται σε τεχνολογίες νευρωσικών δικτύων και επεξεργασίας φυσικής γλώσσας, με αποτέλεσμα μοντέλα όπως το GPT να είναι ικανά να καταρρίψουν εμπόδια τα οποία στο παρελθόν θεωρούνταν σχεδόν απροσπέλαστα (Nishal & Diakopoulos, 2024). Η αποτελεσματικότητα των συγκεκριμένων εργαλείων και το κατά πόσο αυτά μπορούν μελλοντικά να αντικαταστήσουν τη δημοσιογραφική γραφή είναι ένα ζήτημα το οποίο βρίσκεται ακόμα υπό εξέταση από την επιστημονική κοινότητα (Graefe & Bohlken, 2020). Αυτό που παραμένει αδιαμφισβήτητο, ωστόσο, είναι το γεγονός πως τα μοντέλα αυτά χρησιμοποιούνται εκτενώς σήμερα και αποτελούν μια οικονομικά συμφέρουσα λύση για τους δημοσιογραφικούς οργανισμούς που τα αξιοποιούν.

Επιπλέον η παραγωγική τεχνητή νοημοσύνη (Generative AI) δύναται να γίνει σημαντικός αρωγός στον τομέα της έρευνας για τους σύγχρονους δημοσιογράφους. Η συμβολή των τεχνολογιών αυτών στην ερευνητική δημοσιογραφία έχει διάφορες μορφές, όπως για παράδειγμα η χρήση τους για αναγνώριση προτύπων σε μεγάλα σύνολα δεδομένων ή η αξιοποίησή τους για την επίλυση προβλημάτων με μη-συμβατικούς τρόπους (Stray, 2021). Η αξιοποίηση της τεχνητής νοημοσύνης με αυτόν τον τρόπο μπορεί να συμβάλει στον

εντοπισμό συσχετισμών που δεν είναι εύκολα εμφανείς με γυμνό μάτι, καθώς και στην υποβοήθηση της πλαισίωση μιας είδησης.

Σε αυτό το σημείο αξίζει να αναφερθεί πως η φύση της τεχνητής νοημοσύνης γενικής χρήσης την καθιστά ιδιαίτερα ευέλικτη, πράγμα που σημαίνει πως τα ευεργετικά της αποτελέσματα μπορούν να γίνουν ορατά σε πολλούς περισσότερους τομείς από τους βασικούς που αναφέρονται στο παρόν κείμενο. Αυτό δεν παύει να σημαίνει ωστόσο πως συγκεκριμένοι από τους βασικούς κλάδους του επαγγέλματος δεν έχουν ήδη έρθει αντιμέτωποι με μια ραγδαία αύξηση στην χρήση παρόμοιων εργαλείων, όπως για παράδειγμα ο τομέας του διαμοιρασμού ειδήσεων. Η χρήση της τεχνητής νοημοσύνης για τη δημιουργία βελτιστοποιημένου περιεχομένου ανάλογα με τις απαιτήσεις του εκάστοτε χρήστη έχει αποδειχθεί εξαιρετικά αποτελεσματική όσον αφορά τη διατήρηση της προσοχής του κοινού. Με την ικανότητα να προσαρμόζει το περιεχόμενο στις προτιμήσεις των αναγνωστών, η τεχνητή νοημοσύνη βελτιώνει τους τρόπους διαμοιρασμού των ειδήσεων, προσφέροντας μια πιο στοχευμένη εμπειρία για το κοινό, ενώ παράλληλα ενισχύει την αλληλεπίδραση, μέσω της ευκολότερης προσέγγισης διαφορετικών δημογραφικών ομάδων (Chan-Olmsted, 2019; Fernandes et al., 2023).

2.1. Τεχνητή Νοημοσύνη και Μικρές Αίθουσες Σύνταξης

Εντός αυτού του πλαισίου, ιδιαίτερη μνεία αξίζει να γίνει για τις μικρότερες αίθουσες σύνταξης και το πώς η τεχνητή νοημοσύνη έχει επηρεάσει τις δυνατότητές τους. Στο πρόσφατο παρελθόν, η αξιοποίηση της τεχνητής νοημοσύνης στη δημοσιογραφία απαιτούσε εξειδικευμένες υποδομές, υψηλό κόστος και τεχνογνωσία που την καθιστούσαν σχεδόν απαγορευτική για μικρότερα μέσα ενημέρωσης. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα η χρήση της να περιορίζεται κυρίως σε μεγάλα ειδησεογραφικά δίκτυα με τη δυνατότητα επένδυσης σε προηγμένες τεχνολογίες και προσωπικό (Chan-Olmsted, 2019). Ωστόσο, η δημόσια διάθεση εργαλείων όπως τα μεγάλα γλωσσικά μοντέλα άλλαξε ριζικά αυτό το τοπίο. Σε πολύ σύντομο διάστημα, η ΤΝ αναδείχθηκε ως εξαιρετικά χρήσιμο εργαλείο για έρευνα, ανάλυση δεδομένων και παραγωγή δημοσιογραφικού περιεχομένου, ανοίγοντας νέες προοπτικές ακόμα και για μικρές αίθουσες σύνταξης (Pavlik, 2023).

Η προσβασιμότητα και η χρησιμότητα της ΤΝ καθιστούν την τεχνολογία αυτή εξαιρετικά ελκυστική για μικρότερες ειδησεογραφικές μονάδες που λειτουργούν με περιορισμένους πόρους και προσωπικό. Μικρότερες αίθουσες σύνταξης, οι οποίες συχνά δυσκολεύονται να ανταπεξέλθουν στους αυξημένους ρυθμούς παραγωγής ειδήσεων, βρίσκουν στην τεχνητή νοημοσύνη έναν τρόπο εξοικονόμησης πόρων και χρόνου. Αυτό δημιουργεί ένα ιδιαίτερα μεγάλο κίνητρο εκμετάλλευσης της τεχνολογίας, ενώ το ρίσκο παραμένει διαχειρίσιμο λόγω της χαμηλότερης οικονομικής επιβάρυνσης που συνοδεύει την χρήση αυτών των εργαλείων σε σύγκριση με το παρελθόν (Nishal & Diakopoulos, 2024). Η εξοικονόμηση πόρων μέσω της αυτοματοποίησης διαδικασιών, όπως η δημιουργία περιεχομένου και η ανάλυση δεδομένων, επιτρέπει στις μικρές αίθουσες σύνταξης να ανακατανείμουν τους πόρους τους στο πιο «ανθρώπινο» κομμάτι της παραγωγής ειδήσεων, καθιστώντας την όλη διαδικασία πιο αποτελεσματική. Αυτή η ανακατανομή ενισχύει την

αποτελεσματικότητα και βελτιώνει την ποιότητα της δημοσιογραφικής παραγωγής συνολικά, προσφέροντας στις μικρές ειδησεογραφικές μονάδες τη δυνατότητα να ανταγωνιστούν σε μεγαλύτερη κλίμακα (Rinehart & Kung, 2022).

3. Πρακτικοί και Δεοντολογικοί Προβληματισμοί

Αν και τα οφέλη που προκύπτουν από την χρήση της ΤΝ στον χώρο τον μέσων είναι αδιαμφισβήτητα πολλά, οι νέες αυτές τεχνολογίες έχουν εισάγει ταυτόχρονα και ορισμένες προκλήσεις, οι οποίες δεν είναι μόνο πρακτικές, αλλά και ηθικές και δεοντολογικές. Τα ζητήματα τα οποία χρήζουν προσοχής είναι πολυάριθμα και φέρνουν στο προσκήνιο το γεγονός πως η ενσωμάτωση της ΤΝ στην δημοσιογραφία δεν αποτελεί απλά μια τεχνολογική εξέλιξη, αλλά ένα πεδίο συνεχούς διαλόγου το οποίο είναι ικανό να υποκινήσει την αναθεώρηση πολλών επαγγελματικών αρχών και αξιών.

Ίσως ένας από τους σημαντικότερους προβληματισμούς όσον αφορά την ενσωμάτωση της ΤΝ στο επάγγελμα σχετίζεται με την πιθανή αντικατάσταση των εργαζομένων στην βιομηχανία των ειδήσεων από αυτοματοποιημένα προγράμματα. Το συγκεκριμένο ζήτημα απασχολεί την ερευνητική κοινότητα εδώ και δεκαετίες, καθώς ακόμα και πριν την έλευση της ΤΝ, η σταθερά αυξανόμενη παρουσία αυτοματοποιημένων διεργασιών στο δημοσιογραφικό επάγγελμα είχε θορυβήσει τους εργαζομένους της βιομηχανίας των ειδήσεων (Latar & Nordfors, 2009). Προσπαθώντας να προσαρμοστούν σε αυτό το πλαίσιο, αρκετοί δημοσιογράφοι διερωτώνται εδώ και χρόνια αν ένα μέλλον στο οποίο πολλές από τις αρμοδιότητές τους έχουν αυτοματοποιηθεί τελείως αποτελεί πράγματι μια θετική εξέλιξη για το επάγγελμα (Graefe, 2016). Η εισαγωγή των μεγάλων γλωσσικών μοντέλων στην παρούσα εξίσωση έχει αλλάξει ακόμα περισσότερο τις ισορροπίες μεταξύ ανθρώπου και μηχανής, καταδεικνύοντας πως ορισμένες από αυτές τις ανησυχίες είναι ίσως βάσιμες, καθώς τα μοντέλα αυτά έχουν αποδειχθεί κάτι παραπάνω από ικανά στο να αντικαταστήσουν το ανθρώπινό παράγοντα σε μια σειρά από συγκεκριμένες δημοσιογραφικές εργασίες (Macková & Mařík, 2023).

Άλλοι πρακτικοί προβληματισμοί που σχετίζονται με την χρήση αυτών των εργαλείων αφορούν την αρχιτεκτονική των μεγάλων γλωσσικών μοντέλων. Τα συγκεκριμένα προγράμματα εκπαιδεύονται σε τεράστιους όγκους δεδομένων ώστε να μπορούν να ανταπεξέλθουν σε πληθώρα σχετικών αιτημάτων. Η διαδικασία αυτή ωστόσο, όπως είναι αναμενόμενο, επηρεάζεται σε μεγάλο βαθμό από τα ποιοτικά γνωρίσματα των δεδομένων που αξιοποιήθηκαν για την εκπαίδευση. Πρακτικά αυτό σημαίνει πως το κείμενο που συντάσσουν τα μεγάλα γλωσσικά μοντέλα ενδέχεται να υπόκειται σε συγκεκριμένες προκαταλήψεις οι οποίες αντιστοιχούν στα δεδομένα εκπαίδευσής τους (Opdahl et al., 2023). Οι προκαταλήψεις αυτές είναι πιθανό να εκφράζονται με πολλούς και διαφορετικούς τρόπους, όπως για παράδειγμα η δυσανάλογη χρήση συγκεκριμένων λέξεων και φράσεων, ή και η μεροληπτική παρουσίαση συγκεκριμένων ζητημάτων. Το γεγονός αυτό καθιστά ιδιαίτερα σημαντική την έννοια της αλγοριθμικής διαφάνειας, τον ρόλο της οποίας έχουν τονίσει ερευνητές εδώ και αρκετά χρόνια (Diakopoulos & Koliska, 2017), υποστηρίζοντας πως είναι εξαιρετικά σημαντικό για τα αλγοριθμικά συστήματα να χαρακτηρίζονται από

διαφάνεια στον τρόπο με τον οποίο λειτουργούν, σε μια προσπάθεια διασφάλισης ενός δημοκρατικού και δίκαιου περιβάλλοντος ειδήσεων.

Από αυτή την συζήτηση δεν λείπουν και ορισμένοι ηθικοί προβληματισμοί, όπως για παράδειγμα η αξιοποίηση της ΤΝ για τον διαμοιρασμό ειδήσεων. Αν και η αλγοριθμική διανομή περιεχομένου είναι ένα φαινόμενο το οποίο παρατηρείται εδώ και χρόνια στον χώρο των μέσων, η χρήση της ΤΝ εισάγει ορισμένες νέες ανησυχίες, ιδίως όσον αφορά την παραμετροποίηση του περιεχομένου, η οποία, αν και μπορεί να είναι ιδιαίτερα αποτελεσματική, συχνά συνεπάγεται κάποιο κόστος όσον αφορά την ιδιωτικότητα. Αυτό συμβαίνει καθώς για την διασφάλιση εξατομικευμένου περιεχομένου είναι πάντα απαραίτητη η συστηματική συλλογή προσωπικών δεδομένων. Επομένως, αν και η εξατομίκευση της πληροφόρησης σε τέτοιο επίπεδο προσφέρει αρκετά πλεονεκτήματα, εγείρει παράλληλα ανησυχίες σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων των χρηστών. Παράλληλα, ενώ η δημιουργία ενός ρυθμιστικού πλαισίου σε αυτό το επίπεδο είναι σίγουρα θεμιτή, σε ορισμένες περιπτώσεις αυτή μπορεί να έρθει σε σύγκρουση με ορισμένα τμήματα του κώδικα δημοσιογραφικής πρακτικής, όπως για παράδειγμα η προστασία της ταυτότητας των πηγών του δημοσιογράφου, επιδεινώνοντας τις προκλήσεις που υφίστανται ήδη όσον αφορά τους κανονισμούς χρήσης της ΤΝ την στον χώρο της δημοσιογραφίας (Porlezza, 2023). Τέλος, η χρήσης ΤΝ δύναται να επιδεινώσει και ήδη υπάρχοντα προβλήματα στον χώρο του αλγοριθμικού διαμοιρασμού ειδήσεων, όπως για παράδειγμα η δημιουργία ειδησεογραφικών «θαλάμων αντήχησης» και ο επακόλουθος κατακερματισμός του αναγνωστικού κοινού που αυτοί συνεπάγονται (Nechushtai & Lewis, 2019).

3.1. Η Εργασιακή Ταυτότητα του Σύγχρονου Δημοσιογράφου και το Μέλλον του Επαγγέλματος

Οι σύγχρονοι δημοσιογράφοι καλούνται να προσαρμοστούν εντός αυτού του νέου πλαισίου, με αποτέλεσμα να παρατηρούνται ορισμένες αλλαγές στην εργασιακή τους ταυτότητα, οι οποίες σχετίζονται κυρίως με την ανάγκη αναδιαμόρφωσης των δεξιοτήτων τους, αλλά και τον νέο ρόλο που πρέπει να διατελέσουν σε ένα εργασιακό περιβάλλον το οποίο παρουσιάζει σταθερά ολοένα και περισσότερα αυτοματοποιημένα στοιχεία. Ερευνητές έχουν καταδείξει εδώ και δεκαετίες την ανάγκη επαναπροσδιορισμού των βασικών δεξιοτήτων του σύγχρονου δημοσιογράφου, ώστε αυτός να μπορεί να παραμείνει ανταγωνιστικός και να ανταπεξέλθει στο συνεχώς εξελισσόμενο τεχνολογικό περιβάλλον (Van Dalen, 2012). Πλέον, ωστόσο, η ανάγκη αυτής της αναθεώρησης γίνεται ακόμα πιο επιτακτική με την έλευση της προσβάσιμης τεχνητής νοημοσύνης, καθώς αυτή δημιουργεί ένα νέο πλαίσιο λειτουργίας για τους επαγγελματίες του χώρου.

Αν και οι δεξιότητες που χρειάζεται ένας εργαζόμενος για να παραμείνει ανταγωνιστικός στην βιομηχανία των μέσων έχουν μεταλλαχθεί πολύ σε σχέση με το παρελθόν, το γεγονός αυτό δεν είναι απαραίτητα αρνητικό κατά πολλούς ερευνητές. Αντιθέτως, οδεύοντας σε ολοένα και πιο αυτοματοποιημένα περιβάλλοντα εργασίας, οι δημοσιογράφοι καλούνται να πλαισιώσουν τα προγράμματα παραγωγής κειμένου με τις δικές τους ανθρώπινες δεξιότητες, χωρίς αυτό να σημαίνει πως τα προγράμματα αυτά θα τους αντικαταστήσουν εξ ολοκλήρου. Ερευνητές έχουν μάλιστα τονίσει ότι στην περίπτωση

της ΤΝ στη δημοσιογραφία, η πλάστιγγά τείνει να γύρει περισσότερο προς την δημιουργία νέων ειδών εργασίας, όπως για παράδειγμα οι εργασίες παραμετροποίησης και συντήρησης αυτοματοποιημένων συστημάτων παραγωγής περιεχομένου, παρά προς την εξάλειψη παραδοσιακών μορφών δημοσιογραφικής εργασίας (Broussard et al., 2019; Lindén et al., 2019). Η επιτακτική ανάγκη που υφίσταται για μια διεπιστημονική προσέγγιση όσον αφορά την αφομοίωση αυτών των εργαλείων στον χώρο της δημοσιογραφίας, συνδυάζοντας αρμονικά τεχνικά στοιχεία με την δημοσιογραφική εμπειρογνωμοσύνη, αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα πιθανής δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας που αφορούν συλλογή και διαχείριση δεδομένων στον τομέα της ΤΝ (Galily, 2018).

Σαφέστατα η έρευνα γύρω από την διείσδυση στοιχείων ΤΝ στον χώρο των μέσων βρίσκεται ακόμα σε βρεφικό στάδιο, και επομένως οι προεκτάσεις αυτού του νέου περιβάλλοντος αποτελούν φαινόμενο υπό εξέταση. Αυτό που θεωρείται σίγουρο, ωστόσο, είναι πως η σωστή αξιοποίηση των εργαλείων αυτών δύναται να βελτιώσει την παραγωγικότητά των εργαζομένων σε διάφορους τομείς. Η χρήση της ΤΝ μπορεί να δώσει την ευκαιρία στους δημοσιογράφους να αποσυνδεθούν από μερίδα των καθηκόντων τους που βασίζονται αποκλειστικά στην πραγματολογική αναπαραγωγή πληροφοριών και να επενδύσουν σε τομείς του επαγγέλματος που απαιτούν ανθρώπινες δεξιότητες, όπως η ανάλυση, η κριτική σκέψη και η αφήγηση (Schapals & Porlezza, 2020). Κατ' αυτό τον τρόπο, οι δημοσιογράφοι μπορούν να εκμεταλλευτούν την ΤΝ για να «απελευθερωθούν» από τα πιο μονότονα καθήκοντα της εργασίας τους, προσανατολίζοντας τη δουλειά τους σε πιο δημιουργικά και ερευνητικά τμήματα του επαγγέλματος (Hong & Oh, 2020). Υπό αυτή την ανάγνωση, το μέλλον της δημοσιογραφίας φαίνεται πολλά υποσχόμενο, ιδιαίτερα λαμβάνοντας υπόψη πως, ιστορικά, η αντικατάσταση συγκεκριμένων αρμοδιοτήτων από τεχνολογικούς παράγοντες δεν αποτελεί σχεδόν ποτέ μια «στείρα» διαδικασία. Στο παρελθόν, έχει αποδειχθεί επανειλημμένα πως η τεχνολογία μπορεί να αντικαταστήσει τον άνθρωπο σε ορισμένους τομείς, αλλά παράλληλα μπορεί να τον ανακατευθύνει και προς πιο δημιουργικές δραστηριότητες. Το ίδιο δύναται να συμβεί και στον τομέα των μέσων, με την τεχνητή νοημοσύνη να αναλαμβάνει περισσότερα μονότονα καθήκοντα και τους δημοσιογράφους να αφοσιώνονται στο δημιουργικό κομμάτι, με την κοινωνία εν τέλη να επωφελείται από αυτόν τον άτυπο «ανταγωνισμό» μεταξύ ανθρώπου και μηχανής (Serdouk & Bessam, 2023). Αν και είναι πρακτικά αδύνατο να προβλεφθεί με ασφάλεια το μέλλον του επαγγέλματος σε βάθος χρόνου, η αντικειμενική δυσκολία σχεδιασμού συστημάτων τα οποία είναι σε θέση να μιμηθούν την δημοσιογραφική δημιουργικότητα, περιορίζει την πλήρη αντικατάσταση του ανθρώπινου στοιχείου. Αντίθετα, τα σχετικά συστήματα ΤΝ τείνουν να εστιάζουν περισσότερο στην αναγνώριση και αντικατάσταση διεργασιών που στερούνται δημιουργικότητας, όπως είναι η αναζήτηση δεδομένων ,ή η επεξεργασία πληροφοριών (Sirén-Heikel et al., 2023). Τα παραπάνω αποτελούν ενδείξεις πως υφίστανται ισχυρές βάσεις για την μακροπρόθεσμη δημιουργία μιας συμβιωτικής σχέσης μεταξύ ανθρώπου και μηχανής, σε ένα μέλλον στο οποίο ο δημοσιογράφος μπορεί να αφοσιωθεί στην ανάλυση, την ερμηνεία και τη δημιουργία πρωτότυπου περιεχομένου, και η ΤΝ θα μπορεί να πλαισιώσει ιδανικά αυτή την εργασία, φέρνοντας σε πέρας συγκεκριμένες πιο πρακτικές αρμοδιότητες.

4. Συμπεράσματα

Λίγα τεχνολογικά επιτεύγματα έχουν καταφέρει να επιφέρουν τόσο σημαντικές αλλαγές σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα στο δημοσιογραφικό επάγγελμα όσο η ΤΝ. Το γεγονός αυτό καταδεικνύει την σημασία της ορθής ενσωμάτωσης αυτών των τεχνολογιών στο επάγγελμα, και τα βήματα που θα γίνουν σε αυτά τα πρώτα χρόνια είναι πολύ πιθανό να ορίσουν το κατά πόσο αυτή η ενσωμάτωση θα είναι ομαλή σε βάθος χρόνου, ή όχι. Η εκδημοκρατικοποίηση εργαλείων ΤΝ σηματοδοτεί μια νέα εποχή για τη δημοσιογραφία. Η παραγωγική ΤΝ μπορεί όχι μόνο να καταστήσει τη διαδικασία παραγωγής ειδήσεων πιο αποτελεσματική, αλλά παράλληλα να προσφέρει σε μικρότερες ειδησεογραφικές μονάδες τη δυνατότητα να ενισχύσουν το ανταγωνιστικό τους πλεονέκτημα σε έναν ολοένα και πιο απαιτητικό περιβάλλον εργασίας.

Σε κάθε περίπτωση, η ενσωμάτωση των συγκεκριμένων εργαλείων στις υπάρχουσες δημοσιογραφικές πρακτικές πρέπει πάντα να γίνεται υπό αυστηρή επιτήρηση, καθώς πέραν της ποιότητας του τελικού αποτελέσματος, σημαντικό είναι και το ζήτημα της δημοσιογραφικής ευθύνης που συνοδεύει την δημοσίευση περιεχομένου. Το ρυθμιστικό πλαίσιο όσον αφορά την χρήση ΤΝ βρίσκεται ακόμα σε πολύ πρώιμα στάδια, όχι μόνο στο δημοσιογραφικό επάγγελμα, αλλά και σε κάθε πτυχή της ανθρώπινης ζωής. Πρωτοβουλίες όπως αυτή της Ευρωπαϊκής Ένωσης με το νομικό πλαίσιο "EU AI Act" αποτελούν μια σημαντική πρώτη απόπειρα για την σταδιακή ρύθμιση αυτών των τεχνολογιών, με τον ορισμό πρακτικών κανόνων. Για να αποτελέσουν ωστόσο επιτυχείς παρόμοιες προσπάθειες, απαιτείται η συνεχής ενημέρωση και προσαρμογή τους, δεδομένης της ταχείας εξέλιξης των εργαλείων ΤΝ, αλλά και των τρόπων με τους οποίους αυτή αξιοποιείται από τους χρήστες.

Αναφορές

Broussard, M., Diakopoulos, N., Guzman, A. L., Abebe, R., Dupagne, M., & Chuan, C.-H. (2019). Artificial Intelligence and Journalism. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, *96*(3), 673–695. https://doi.org/10.1177/1077699019859901

Chan-Olmsted, S. M. (2019). A Review of Artificial Intelligence Adoptions in the Media Industry. *International Journal on Media Management*, *21*(3–4), 193–215. https://doi.org/10.1080/14241277.2019.1695619

Clerwall, C. (2014). Enter the robot journalist: Users' perceptions of automated content. *Journalism Practice*, *8*(5), 519–531. https://doi.org/10.1080/17512786.2014.883116

Deuze, M., & Witschge, T. (2018). Beyond journalism: Theorizing the transformation of journalism. *Journalism*, *19*(2), 165–181. https://doi.org/10.1177/1464884916688550

Diakopoulos, N., & Koliska, M. (2017). Algorithmic Transparency in the News Media. *Digital Journalism*, *5*(7), 809–828. https://doi.org/10.1080/21670811.2016.1208053

Fernandes, E., Moro, S., & Cortez, P. (2023). Data Science, Machine learning and big data in Digital Journalism: A survey of state-of-the-art, challenges and opportunities. *Expert Systems with Applications*, *221*, 119795. https://doi.org/10.1016/j.eswa.2023.119795

Galily, Y. (2018). Artificial intelligence and sports journalism: Is it a sweeping change? *Technology in Society*, *54*, 47–51. https://doi.org/10.1016/j.techsoc.2018.03.001

Graefe, A. (2016). *Guide to automated journalism* (Tow Center for Digital Journalism Publications). Columbia University.

Graefe, A., & Bohlken, N. (2020). Automated Journalism: A Meta-Analysis of Readers' Perceptions of Human-Written in Comparison to Automated News. *Media and Communication*, *8*(3), Article 3. https://doi.org/10.17645/mac.v8i3.3019

Henestrosa, A. L., Greving, H., & Kimmerle, J. (2023). Automated journalism: The effects of AI authorship and evaluative information on the perception of a science journalism article. *Computers in Human Behavior*, *138*, 107445. https://doi.org/10.1016/j.chb.2022.107445

Hong, H., & Oh, H. J. (2020). Utilizing Bots for Sustainable News Business: Understanding Users' Perspectives of News Bots in the Age of Social Media. *Sustainability*, *12*(16), Article 16. https://doi.org/10.3390/su12166515

Latar, N. L., & Nordfors, D. (2009). Digital Identities and Journalism Content-How Artificial Intelligence and Journalism May Co-Develop and Why Society Should Care. *Innovation Journalism*, *6*(7), 3–47.

Lindén, C.-G., Tuulonen, H., Bäck, A., Diakopoulos, N., Granroth-Wilding, M., Haapanen, L., Leppänen, L., Melin, M., Moring, T., & Munezero, M. (2019). *News automation: The rewards, risks and realities of 'machine journalism'* [Executive Summary]. WAN-IFRA.

Macková, V., & Mařík, R. (2023). A robotic reporter still lacks creativity, but it can already replace human journalists in several areas. *West Bohemian Review of Social Sciences & Humanities*, *115 (1-2)*, 23–37. https://doi.org/10.24132/actaff.2023.15.1-2.3

Nechushtai, E., & Lewis, S. C. (2019). What kind of news gatekeepers do we want machines to be? Filter bubbles, fragmentation, and the normative dimensions of algorithmic recommendations. *Computers in Human Behavior*, *90*, 298–307. https://doi.org/10.1016/j.chb.2018.07.043

Nishal, S., & Diakopoulos, N. (2024). *Envisioning the Applications and Implications of Generative AI for News Media* (arXiv:2402.18835). arXiv. http://arxiv.org/abs/2402.18835

Opdahl, A. L., Tessem, B., Dang-Nguyen, D.-T., Motta, E., Setty, V., Throndsen, E., Tverberg, A., & Trattner, C. (2023). Trustworthy journalism through AI. *Data & Knowledge Engineering*, *146*, 1–17. https://doi.org/10.1016/j.datak.2023.102182

Pavlik, J. (2023). Collaborating With ChatGPT: Considering the Implications of Generative Artificial Intelligence for Journalism and Media Education. *Journalism & Mass Communication Educator*, *78*(1), 84–93. https://doi.org/10.1177/10776958221149577

Porlezza, C. (2023). Promoting responsible AI: A European perspective on the governance of artificial intelligence in media and journalism. *Communications*, *48*(3), 370–394. https://doi.org/10.1515/commun-2022-0091

Rinehart, A., & Kung, E. (2022). *Artificial Intelligence in Local News*. https://www.researchgate.net/profile/Ernest-Kung/publication/363475725_Artificial_Intelligence_in_Local_News_A_survey_of_US

_newsrooms%27_AI_readiness/links/631e6d85873eca0c007d0e91/Artificial-Intelligence-in-Local-News-A-survey-of-US-newsrooms-AI-readiness.pdf

Schapals, A. K., & Porlezza, C. (2020). Assistance or Resistance? Evaluating the Intersection of Automated Journalism and Journalistic Role Conceptions. *Media and Communication*, *8*(3), Article 3. https://doi.org/10.17645/mac.v8i3.3054

Serdouk, A., & Bessam, A. C. (2023). Bots in Newsrooms: What Future for Human Journalists? *Media Watch*, *14*(1), 100–115. https://doi.org/10.1177/09760911221130816

Seyfodin, E., & Tabrizi, S. J. R. (2024). Effects of Artificial Intelligence on the Future of Journalism. *Canadian Journal of Educational and Social Studies*, *4*(2), Article 2. https://doi.org/10.53103/cjess.v4i2.221

Sirén-Heikel, S., Kjellman, M., & Lindén, C.-G. (2023). At the crossroads of logics: Automating newswork with artificial intelligence—(Re)defining journalistic logics from the perspective of technologists. *Journal of the Association for Information Science and Technology*, *74*(3), 354–366. https://doi.org/10.1002/asi.24656

Stray, J. (2021). Making artificial intelligence work for investigative journalism. *Algorithms, Automation, and News*, 97–118. https://doi.org/10.4324/9781003099260

Van Dalen, A. (2012). The algorithms behind the headlines: How machine-written news redefines the core skills of human journalists. *Journalism Practice*, *6*(5–6), 648–658. https://doi.org/10.1080/17512786.2012.667268